

Avelsstrategi för Parson Russell Terrier.

Historik

1992 godkände FCI rasen Parson Jack Russell Terrier (namnbyte till Parson Russell Terrier skedde 2001), vilket innebär att rasen är ”ung” i Sverige. De första 10 åren har, i avelsarbetet, handlat mycket om att få homogenitet i utseendet, och när det gäller hälsan, upptäckta vad rasen ”bär” på.

Under de första åren skedde många inmönstringar av hundar som fyllde kriterierna för hur en Parson skall se ut. Dessa hundar har inte, i SKK:s register, komplett 3 leds stamtavla vilket resulterar i stamtavlor där det på förfäderna står *ej registrerad. Det importerades också hundar framförallt från England, som är rasens hemland. De inmönstrade och importerade är grunden i den svenska stammen. På en del av de inmönstrade hundarna finns ingen härstamning att hitta och rasklubben tror idag att där kan finnas andra raser inblandade. Ibland föds det valpar som inte är Parsonlika, t.ex. hundar som blir kortbenta eller mycket stora som 40-50cm, får ståndöron eller stora, tunga, runda öron vilket verkar vara en indikation på det. I England, under rasens 200 åriga historia, korsades andra raser in för att man ville ha in specifika egenskaper, dels användbara i den grythund som även skulle kunna springa en hel dag med hästar och hounds, dels passande till den käcka lilla sällskapshund som blivit en av de mest efterfrågade i England. Detta kan vara förklaringen till den ännu ganska stora variationen i utseendet.

Inmönstringar sker fortlöpande & idag ber rasklubben att få stamtavlorna på dessa hundar. Under 1992 och 93 mönstrades 64 stycken in, varav 6 hanar och 6 tikar från England som gått i avel. Av de svenska inmönstrade hanarna har 6 av 22 gått vidare och av tikarna 18 av 30, med reservation för eventuella missar. 1994-97 kom det 5 hanar och 14 tikar från utlandet och det blev 6 hanar och 10 tikar inmönstrade. T.o.m. 1997 hade 587 registrerats som Parson varav 31 importer och 68 inmönstrade. Under nästa femårsperiod 1998 - 2002 har 949 registrerats, varav 6 hanar och 6 tikar är importerade + att 3 tikar är inmönstrade. T.o.m. oktober-2003 är 3 hanar och 3 tikar inmönstrade.

Hälsa

En enkät med hälsofrågor skickades ut år 2002 till alla klubbens ca 200 medlemmar. 30 svar inkom och ca 160 hundar rapporterades.

Den visade att rasen idag är relativt frisk. En del ärftliga anomalier förekommer, men i väldigt liten omfattning. T.ex dövhet, allergier, patella luxation, Legg Perthes. Rasklubben och uppfödarna samarbetar med att ha en öppen dialog angående detta, för att uppmärksamma om någon sjukdom ökar i omfattning. **Alla** uppmanas att rapportera misstänkta genetiskt betingade sjukdomsfall till rasklubben.

Höftledsdysplasi förekommer i större omfattning & idag ligger defekt procenten kring 6%. T.o.m 2003-11-30 är 223 Parsons röntgade.

När det gäller höftledsdysplasi, uppmanas uppfödarna att röntga sina avelsdjur, och målet är att öka röntgade individer till 25% av populationen till år 2009.

Formuläret visade tydligt att rasen även har problem med tandstatusen. Ca 40% har tandförluster av olika storlek. Alla typer av förluster finns, incessiver, premolarer och molarer. Även bettfel, underbett, tångbett, sneda bett/ tänder förekommer.

Rasklubben har utarbetat ett tandintyg som uppfödarna skickar med sina valpköpare, som skall fyllas i av veterinär när hunden har fyllt 1 år. Intyget skickas sedan till rasklubben. Detta för att få en tydligare bild av problemet, att förbättra tandstatusen i rasen, och att användandet av fulltandade individer skall öka i aveln. Rasklubben rekommenderar uppfödare att åtminstone ett av föräldradjuret skall vara fulltandad. En utvärdering av tandintygen görs, inför en eventuell revidering av strategin 2009.

Population & genetisk variation.

Populationen ökar stadigt med ca 200 registreringar per år och uppgår idag, år 2003, till ca 1500 registrerade Parson. Ökningen förväntas fortgå i samma takt.

Avelsbasen idag är relativt snäv, den effektiva avelsbasen är under de 100 individer, som är det minsta man rekommenderar. För att rasen skall utvecklas hälsosamt, med en rik genetisk variation, behöver fler individer användas i avel. Mellan 1996-2001 var den effektiva avelsbasen, enligt dataprogrammet Lathunden, cirka 40 individer; 1997-2002 ca 63.

Målet är att om ca fem år, 2009, ha fördubblat siffran.

Förutsättningen för att den effektiva avelsbasen skall öka är att man använder outnyttjade individer, som är mindre besläktade än de som används idag, den tillgängliga basen är idag ca 173 individer.

Rasklubben rekommenderar är att en hanhund under sin livstid inte ska få fler valpar än 25% av årsproduktionen av valpar i rasen (ca 50 st). Arbete pågår också med att ge ut information om vilka individer som breddar basen. Mer information och statistik finns att hämta på rasklubbens hemsida www.parsonklubben.nu

Exteriör och funktion.

Parson Russell terriern är en grytjakthund, framförallt som rävsprängare. Funktionen skall styra den exteriöra aveln.

Storleken: höjd och bröstomfång, är i nuläget mycket viktigt då rasen tenderar att bli för stor för att kunna gå ner i gryt.

Rasklubben har därför beslutat mäta höjden på hundarna på den årliga rasspecial- utställningen 5 år framåt fr.o.m. 2003. Domaren rekommenderas att känna på, ”spanna”, hundarnas bröstorgar som skall kunna nå runt med två medelstora händer.

2003 års mätning (61 hundar mättes) visade en medelhöjd på tikar 34,5 cm & hanar 37 cm. Idealhöjden på tikar är 33cm & hanar 36 cm enligt rasstandarden.

Mätningresultatet redovisas på rasklubbens hemsida & i resultatbilagan som utges efter rasspecialutställningen varje år.

Mentalitet.

Mentaliteten skall även den styras av hundens funktion som grythund, förutom de krav som dagens samhälle ställer.

I rasstandarden står det: ”Robust, ihärdig jaktterrier, särskilt lämpad för grytjakt.” Samt att ”Rasen skall huvudsakligen vara en arbetande terrier med förmåga och konstruktion för att gå i gryt liksom att jaga med drivande hundar. Till temperamentet är den oförfvägen och vänlig.”, alltså skall det strävas efter att den är modig nog att gå ner i gryt, skarp nog att spränga räv, vänlig mot artfränder och, framför allt, människor, samt att den ska fungera i samhället med samma mod och glädje.

Idag är rasen framgångsrik inom hundsporten på många sätt: Grytjakt (grytjaktchampions 8 st) Viltspår/eftersök (15 champions), Agility (2 champions), Lydnad & Bruks. Den används framgångsrikt i jakt, förutom på räv, också på grävling, samt stötande på klövvilt och vildsvin. Jägarna gillar den då den även är en ypperlig familjehund. Man skall dock ej glömma att Parsonterriern är en rävgrhythund, vilket innebär att den aldrig får bli för skarp och elak och bita sig fast.

Som familjehund är den trogen och vill alltid vara med. Den älskar att vara aktiv, den mår då som bäst. Den är robust orkar följa med på t.ex. fjällvandringar, ridturer och joggingrundor. Vill man ha en Parson skall man själv vara en aktiv person.

I arbetet med mentaliteten finns en del verktyg. Rasklubben arbetar för mental-beskrivningar, grytprov och viltspår.

Mentalbeskrivningarna har ökat inom rasen och en preliminär profil finns.

111 hundar är mentalbeskrivna t.o.m. 2003.

Starter på grytprov har också ökat de senaste åren, vilket är viktigt då rasen är en grytjagande rävhund och det är viktigt att de egenskaperna bibehålls. 54 Parsons har startats med godkända resultat. (Grytanlagsprov, grytkaraktärsprov & grytapporiteringsprov)

Dock behöver många fler mentalbeskrivas & startas på grytprov för att få en bild av var rasen står idag och vad som behöver arbetas på.

Målet är att till år 2009 ha ökat antalet beskrivna individer till 25% av populationen & uppfödarna rekommenderas beskriva så många som möjligt. Rasklubben sponsrar med betalning av kostnader som överstiger 200 kronor per hund.

En utvärdering av det mentala skall göras när målet 25% är nått, dock senast till eventuell revidering av strategin år 2009.

På uppfödarkonferensen i Södertälje 2000 antogs en preliminär mental profil för Parson enligt följande:

Kursiv text visar medeltal av de 93 beskrivna

- 1a Hälsning Tar kontakt själv eller när föraren tar kontakt. Balanserad 4
enligt profil
- 1b Samarbete Följer med villigt. Engagerar sig 4 *medel ligger på 3,4*
- 1c Hantering Accepterar. Svarar med kontaktbeteende 4 *medel 3,2*
- 2a Leklust Leker aktivt, startar snabbt 4 *enligt profil*
- 2b Gripande Griper direkt med hela munnen 4 *enligt profil*
- 2c Dragkamp Griper dir med hela munnen, drar emot till t.l. släpper 4
medel 3,2
- 3a Förföljande Startar med hög fart, målinriktad, bromsar in vid bytet 4 *medel 3,2*
- 3b JAKT Gripande Griper direkt, släpper 4 *medel 2,3*
- 4 Aktivitet Är uppmärksam o lugn – står, sitter el ligger 2 *medel 3,1*
- 5a Avst.lek Intresse Intresserad, följer figuranten utan avbrott 3 *enligt profil*
- 5b Avst.lek Hot/agg Inga skall eller morringar 1 *enligt profil*
- 5c Avst.lek Nyfikenhet Går fram direkt till fig utan hjälp 5 *medel 3*
- 5d Avst.lek Leklust Griper direkt. Kan släppa och ta om. Drar emot 4 *medel 2,7*
- 5e Avst lek Är aktiv med fig Intresse även mot passiv fig. 4 *medel 2,5*
- 6a Överraskn. Rädsla Gör undanmanöver utan att vända bort blicken 3 *enligt profil*
- 6b Hot/agg Visar flera hotbeteenden under en längre tid 3 *medel 2,1*
- 6c Nyfikenhet Går fram till overallen utan hjälp 5 *medel 3*
- 6d Kvarstående rädsla Ingen tempoförändring eller undanmanöver 1 *enligt profil*
- 6e Kvarstående intresse Inget intresse för overallen 1 *enligt profil*
- 7a Ljud. rädsla Gör undanmanöver utan att vända bort blicken 3 *medel 2,6*
- 7b Ljud Nyfikenhet Går fram till skramlet utan hjälp 5 *medel 3,9*
- 7c Rädsla kvar Ingen tempoförändring eller undanmanöver 1 *enligt profil*
- 7d Intresse kvar Inget intresse för ljudkällan 1 *medel 1,7*
- 8a Spöken hot/agg Visar flera hotbeteenden under längre tid 3 *enligt profil*
- 8b Kontrollerar/handlar mot båda spökerna under hela momentet 5 *medel 4*
- 8c Rädsla Uppehåller sig i huvudsak framför föraren. Någon avståndsreglering 2 *medel 3*
- 8d Nyfikenhet Går fram till spöket utan hjälp 5 *medel 2,7*
- 8e Kontakt Tar kontakt själv, balanserad 4 *enligt profil*
- 9a Lek 2. leklust Leker aktivt, startar snabbt 4 *enligt profil*
- 9b Gripande Griper direkt med hela munnen 4 *medel 3,3*
- 10 Skott Visar ingen berördhet. Snabb kontroll. 1 *medel 2*